

Powering.Reliable. Future

Veilig en Milieuverantwoord Werken

Voorschriften en Gedragsregels

Business Units Generation

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. RWE Generation & RWE Power beleid	6
3. Algemene regels	8
4. Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA)	11
5. Regels m.b.t. orde, netheid en hygiëne	13
6. PBM's	14
7. Incidenten en gevaarlijke situaties	16
8. Hygiëne- en milieuregels	18
9. Bezoekers	22
10. Besloten Ruimten	23
11. Werken op hoogte	25
12. Werken nabij water	31
13. Gereedschappen en arbeidsmiddelen	32
14. Regels bij Werkzaamheden	36
15. Transport	42
16. Gevaarlijke stoffen	46
17. Explosie gevaar (ATEX)	51
18. Brandpreventie	52
19. Signalering	54
20. Kantooromgeving	59
21. Risicomatrix	62

Redactie
Afdeling Health, Safety and Security,
Business Units Generation en Technology

Ontwerp en productie
Phasis Communication Works,
Uden

Versie 0.1
Maart
2018

1. Inleiding

Deze beknopte veiligheids- en milieuvoorschriften zijn een onderdeel van het veiligheids- en milieubeleid van de Business Unit Generation.

Deze voorschriften en gedragsregels zijn beschikbaar voor alle RWE'ers en niet- RWE'ers werkzaam binnen Generation.

De digitale versie van dit boekje staat op de intranetsite van Generation onder: "Veilig en milieuverantwoord werken"

Voor contractors is er een contractor site
<http://www.rwe.com/web/cms/nl/3085022/rwe-generation-se/contractor/>

De complete veiligheids- en milieuvoorschriften zijn beschikbaar via de intranetsite van Generation.

Iedereen die werkzaam is voor Generation wordt geacht bekend te zijn met de veiligheids- en milieuvoorschriften en zich ook hieraan te houden in het belang van uw eigen veiligheid, welzijn en uw omgeving. Door uw kennis, vaardigheden, inzet en houding levert u een bijdrage aan een gezonde, veilige en milieuverantwoorde werkomgeving.

RWE-RWE is marktleider in de Nederlandse energiemarkt en actief in de gehele energieketen: van productie tot verkoop aan eindverbruikers. Daarnaast opereert RWE-RWE ook in Duitsland en België. RWE heeft ruim 2 miljoen klanten in de energiemarkt in Nederland.

De divisie Generation zorgt voor de productie van elektriciteit, Groene Stroom, en warmte vanuit eigen centrales uit o.a.:

- Amercentrale Geertruidenberg;
- Clauscentrale Maasbracht, waterkrachtcentrale Linne;
- Centrale Moerdijk;
- Eemshaven

2. RWE Generation & RWE Power beleid

RWE Generation & RWE Power beleid

Wij ondersteunen de RWE Groep duurzaamheidsstrategie en voeren deze consistent in.

1. Procesveiligheid, Gezondheid en Veiligheid, Milieubescherming, Energie Efficiëntie, Kwaliteit, Informatie Beveiliging en Data Bescherming evenals Bedrijfsbeveiliging zijn heel belangrijk en in lijn met internationale standaarden.
2. Elke manager en medewerker is verantwoordelijk voor de naleving van dit beleid.
3. Wij voldoen aan wettelijke eisen en zelfverplichtingen (bv Bettercoal), nemen politieke ontwikkelingen in overweging en stemmen onze acties daarop af.
4. Wij ontwikkelen onze installaties, benaderingen en processen voortdurend om een bron beschermende en toekomstgerichte energielevering te verzekeren, onder de voorwaarde van economische efficiency.
5. Wij identificeren relevante kansen om waarde toe te voegen met en risico's te minimaliseren in al onze activiteiten.
6. Wij voorzien in het benodigde personeel en de financiële middelen om onze gestelde doelen te bereiken en evalueren regelmatig onze prestaties.
7. Wij streven naar het voortdurend verbeteren van ons zelf en gebruiken daarbij ook de NWOW aanpak. Wij beoordelen regelmatig de efficiëntie en geschiktheid van onze managementsystemen en bevorderen de stapsgewijze integratie hiervan.
8. Alle verwondingen zijn vermijdbaar. Gezondheid en Veiligheid

komen eerst.

Wij willen GEEN ongelukken!

Wij werken niet als de werkplek, werkomgeving of het werk niet veilig is!

Wij gedragen ons als rolmodellen!

Wij houden onze ogen open en kijken niet weg!

Wij behandelen onze aannemers en RWE medewerkers gelijk!

9. Wij begrijpen en vervullen de verwachtingen en eisen van onze interne en externe

klanten. Wij vereisen hetzelfde van onze aannemers en partnerbedrijven.

10. Wij waarderen de prestatie van onze medewerkers. Wij promoten open communicatie en

bedrijfs-brede en veilige uitwisseling van informatie.

11. Wij ontwikkelen onze medewerkers en streven naar continue verbetering van het

bewustzijn onze medewerkers over onze managementsystemen.

12. Wij communiceren openlijk over ons handelen en verzekeren transparantie bij

medewerkers en de vertegenwoordigende organen, de RWE Groep en bij het publiek.

Wij onderhouden de dialoog met onze burens, autoriteiten en belanghebbenden.

Essen, September 2017

Directie van RWE Generation / RWE Power

 Matthias Hartung	 Dr. Frank Weigand	 Erwin-Josef Winkel	 Roger Miesen
 Dr. Lars Kuik	 Katja van Doren	 Tom Glover	 Nikolaus Valerius

Onze belofte voor een top veiligheidsprestatie

GCC Leiderschapsprofiel

1. Ik zorg voor mijn collega's

Jouw veiligheid is altijd mijn grootste zorg

Ik loop nooit aan onveilig gedrag voorbij en
onderneem direct actie

Ik coach, werk aan risico competentie van,
respecteer en heb oprechte interesse in mijn
collega's

2. Ik ben consistent

Ik volg de afgesproken manier van werken, zonder
uitzonderingen, en communiceer daarover

Ik volg overal dezelfde principes, procedures en
draag dezelfde boodschap uit

Ik doe wat ik zeg en vermijd complexiteit

Ik behandel al mijn collega's (contractor's en
Generation medewerkers) op dezelfde manier

3. Ik ben zichtbaar

Ik zorg ervoor dat uitingen van veiligheid overal
aanwezig zijn, up-to-date en opvallend

Ik ben een ambassadeur en dé zichtbare
vertegenwoordiging van veiligheid op het werk en
daarbuiten

Ik verwelkom bezoekers, nieuw personeel én
contractors bij de ingang en zorg ervoor dat zij een
gedegen veiligheidsinstructie krijgen

4. Ik leer snel

Ik handel onmiddellijk en grondig bij de opvolging

van incidenten

Ik deel ervaringen en geleerde lessen structureel
middels dialoog, zowel in- als extern

Ik pas ervaringen en geleerde lessen proactief toe in
een bredere context

5. Ik ben volhardend

Ik handel op basis van feiten en doe geen aannames

Ik draag verantwoordelijkheid voor wat ik zie

Ik zorg er voor dat risico's worden beheerst, ik ben
alleen tevreden met 100% oplossingen

3. Algemene regels

- Om toegang tot het terrein te krijgen is geldige legitimatie verplicht. (Procedure-P039 toegangprocedure);
- Voor wie komt werken, is een geldig paspoort of ID-kaart verplicht. Bezoekers dienen een geldig paspoort, ID-kaart of rijbewijs te tonen. Voor werkers of bezoekers van buiten de EU gelden aanvullende regels, zie Procedure-P039;
- De beveiligingsdienst heeft het recht tot visitatie;
- Voordat u het terrein op mag voor werkzaamheden, bekijkt u de poortinstructiefilm van Deltalinqs en maakt u, met voldoende resultaat, de toets;
- Volg altijd de geldende voorschriften en instructies op;
- Het afvoeren van materiaal/materieel is alleen mogelijk met afvoerbon en moet bij de beveiligingsdienst gemeld worden;
- Het gebruik en in bezit hebben van alcoholhoudende dranken en drogerende middelen op de site is verboden. Bij ontdekken hiervan wordt er onmiddellijk opgetreden;
- Op de locaties van RWE kunnen bij de toegang alcoholcontroles worden gehouden. (Procedure-P036 alcoholgebruik);
- Roken is, zowel binnen als buiten, alleen toegestaan daar waar dat nadrukkelijk staat aangegeven;
- Houd je tijdens het rijden over het RWE-terrein aan de lokaal geldende maximum snelheid. Het dragen van veiligheidsgordels is verplicht;
- Fotograferen is niet toegestaan zonder speciale vergunning. Deze dient minimaal een week voor aanvang te worden aangevraagd bij de vestigingsmanager;
- Lokaal staat aangegeven waar mobiele telefoons uitgeschakeld dienen te zijn;
- Houd altijd met ten minste één hand de trapleuning vast bij het lopen op de trap;
- Neem deel aan verplichte voorlichtingsactiviteiten en instructies (Toolbox-meeting) in het kader van de arbeidsomstandigheden;
- Voordat u met de werkzaamheden begint, overtuig uzelf ervan dat deze veilig kunnen worden uitgevoerd, dat de vereiste veiligheidsmaatregelen zijn genomen, goedgekeurde gereedschappen en hulpmiddelen worden gebruikt en de daarvoor vereiste werkvergunning is uitgereikt. Gebruik hiervoor de “Last Minute Risico Analyse”. (Zie hoofdstuk 6);
- Gebruik waar nodig de juiste hulpmiddelen en PBM's of volg de aanwijzingsborden. (Procedure-P103 PBM's);
- Stoeien, gooien met voorwerpen en rennen op het terrein is verboden;
- Het is verboden op leidingen te lopen en installaties te bedienen zonder toestemming;
- Een steiger mag alleen worden betreden als deze goedgekeurd is en voorzien is van een (goedgekeurd) steigerlabel. (Procedure-P111 werken op hoogte);
- Gebruik alleen goedgekeurde arbeidsmiddelen en gebruik ze op de juiste manier. (Procedure-P022 keuring arbeidsmiddelen);
- Meld defecten aan hijsmateriaal, gereedschap, installaties enzovoort direct aan uw leidinggevende;

- Breng nooit wijzigingen aan in de beveiligingen van werktuigen, machines en installaties;
- Bij een alarmsituatie; volg de instructies op. Ga naar een verzamelplaats, die het dichtste bij uw werkplek is;
- Onveilige situaties en handelingen, incidenten, ongevallen en bijna-ongevallen moeten onmiddellijk bij uw directe leidinggevende worden gemeld;
- Laat verwondingen, hoe klein ook, altijd behandelen;
- Als mobiel bellen niet is toegestaan is dit aangegeven met borden. Mobiel bellen door een chauffeur is alleen toegestaan indien een carkit wordt gebruikt. Het mobiel bellen dient tot een minimum beperkt te worden.

4. Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA)

Veiligheid begint bij jezelf. Hoe goed je ook bent voorbereid, er kunnen zich situaties voordoen waarin je wordt geconfronteerd met gevaren die je in de voorbereiding over het hoofd hebt gezien. Soms zijn de gevaren alleen zichtbaar op de werkplek of in de naaste omgeving.

Daarom doen we een beroep op jouw kennis, ervaring en vakmanschap: voer een Laatste Minuut Risico Analyse uit.

Stop voor je begint!

Beoordeel het risico!

1. Wat kan er volgens jou nog misgaan en welke gevaren zie je zelf? Denk hierover na!
2. Wat is hier de oorzaak van? Onderneem actie!
3. Wat ga je eraan doen om gevaar te voorkomen? Vraag om hulp als dat nodig is!
4. Bij twijfel niet beginnen. Overleg met je leidinggevende.

Alles ok?

Check!

1. Persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig: helm, bril, gehoorbescherming, veiligheidsschoenen, handschoenen enzovoort.
2. Veilige vluchtroute bekend en toegankelijk?
3. Werkvergunning in orde? Overleg gehad? Procedure ok?
4. Zelf gekeken of installatie goed veilig is gesteld?
5. Wordt het juiste gereedschap gebruikt?
6. Onveilige situatie? Stop het werk en waarschuw collega's.
7. Omgeving voldoende afgeschermd tegen vonken en vuur?

8. Alles veilig en in orde voor werken op hoogte?
9. Respecteer de verkeersregels en veilige looproutes!
10. Werkplek opgeruimd?

5. Regels m.b.t. orde, netheid en hygiëne

Orde en netheid bevorderen de veiligheid en het milieu. Zorg er daarom altijd voor dat de plaats waar u werkt schoon en opgeruimd is. Uiteraard laat u deze plaats ook zo achter. Houd u zich bovendien aan de volgende regels:

- Houd looppaden, bordessen en vluchtwegen vrij van obstakels;
- Ruim gebruikt materiaal en gereedschappen na gebruik op;
- Deponeer afval direct in de juiste afvalbak;
- Hang kabels en slangen zó op, denk aan S-haken, dat ze niets en niemand hinderen;
- Bent u klaar met uw werk, zorg er dan voor dat alle apparatuur afgezet en ontkoppeld is, drukloos is en gasflessen dicht zijn;
- Zorg voor een goede hygiëne: was zorgvuldig uw handen voor en na het eten, na het toiletbezoek en voordat u naar huis gaat;
- Eten en drinken is niet toegestaan op de werkplek, alleen in de daarvoor bestemde ruimten;
- Houd uw werkplek netjes en toegankelijk;
- Houd pauzeplaatsen, kleedruimten en sanitaire voorzieningen opgeruimd en hygiënisch;
- Zorg ervoor dat de vluchtwegen niet geblokkeerd zijn en parkeer voertuigen op de daarvoor bestemde parkeerplaatsen, maar tenminste zó dat deze geen gevaar op het terrein veroorzaken.

6. PBM's

Het dragen en gebruiken van PBM's zijn op de locaties van RWE-RWE Generation verplicht. (Instructie I103 PBM's)
 Afhankelijk van de risico's van de uit te voeren werkzaamheden kan het zijn dat er andere PBM's verplicht zijn. Meestal is dit op de werkvergunning aangegeven. De algemeen verplichte PBM's staan in onderstaand overzicht.

	Algemeen verplichte PBM's			
	Werk-kleding	Voet-bescher-ming	Hoofd-bescher-ming	Oog-bescher-ming
Verplicht bij betreden locatie met aanduidingsborden en lijnen	x	x	x	x
Kantooromgeving, bedieningsgebouwen en buitenterrein die buiten de met borden en lijnen aangeduide gebieden vallen	Geen verplichte PBM's nodig			
Bezoeker excursie	n.v.t.	n.v.t.	x	x
Groepsleiders excursies	x	x	x	x

x Verplicht dragen

Hieronder is een overzicht te vinden van de PBM's en aan welke eisen deze PBM's moeten voldoen.

PBM	Norm Eis	Opmerking
Veiligheidshelm	NEN-EN 397 CE	MAX 5 jaar Excursie – Groen max 5 jaar oud
Veiligheidsbril	NEN-EN 166	Krasvast met zijkapjes
Ruimzichtbril	NEN-EN 166	Condensvrij
Overzetbril	NEN-EN 166	
Werkkleding	NEN-EN 340 / 531 / 1149	
Veiligheidsschoen/laars	EN 20345	Minmaal S3
Gehoorscherming • Gehoorkap • Gehoorkap op helm • Oorpluggen Otoplastieken	NEN-EN 352-1-2-3	

U dient de PBM's zelf goed te onderhouden. Door middel van pictogrammen wordt er ook aan de poort of bij de installaties aangegeven welke PBM's gebruikt moeten worden.

7. Incidenten en gevaarlijke situaties

Bij het vaststellen van incidenten worden de OSHA- definities gebruikt. Constateert u een gevaarlijke situatie, handeling, ongewenste gebeurtenis of een incident, dan bent u verplicht deze zo snel mogelijk te melden bij uw leidinggevende. Onder gevaarlijke situaties verstaan we situaties die letsel, materiële schade of schade aan het milieu kunnen opleveren. (Instructie I-024)

Is het gevaar acuut, dan dient u onmiddellijk het alarmnummer (zie laatste pagina van dit boekje) te bellen en het gevaar te melden bij de wacht en uw leidinggevende. Ieder incident moet daarna gemeld worden via het HS&S-meldpunt. Vraag hiernaar bij uw leidinggevende en vul het al dan niet samen met de leidinggevende in.

Indien u geconfronteerd wordt met risicovol handelen, spreekt u de betreffende persoon hierop aan om de onveilige handelingen te corrigeren en het werk veilig te laten voortzetten. Maak hiervan eventueel een melding in het HS&S meldpunt.

Handel bij een incident als volgt:

- Bel direct het alarmnummer (zie voor telefoonnummers achterzijde boekje);
- Waarschuw zelf of via uw leidinggevende de wacht en deskundige hulp;
- Zorg ervoor dat de situatie zo gauw mogelijk weer veilig is.

Doet zich een ongewenste situatie voor, zorg er dan eveneens voor dat deze zo snel mogelijk weer veilig is. Waarschuw daarna uw leidinggevende. Maak vervolgens (samen) een melding in het HS&S-meldpunt, waarna de leidinggevende eventueel een onderzoek instelt.

Indien mogelijk los de situatie op. (Denk altijd aan uw eigen veiligheid en die van uw collega's).

Bij brand, explosies, een ernstig incident of ernstige milieubedreigingen kan er een ontruimingsalarm worden gegeven via sirenes of met een gesproken tekst.

- Stop werkzaamheden veilig; zet machines af en draai gasflessen dicht. Een werkvergunning vervalt altijd in een alarmfase;
- Verlaat direct het gebouw of de werkplek via de kortste route;
- Gebruik geen liften;
- Telefoongebruik moet tot een minimum worden beperkt;
- Ga direct naar de dichtstbijzijnde verzamelplaats;
- Volg de instructies op van de hulpverleners;
- Einde alarmfase wordt aangekondigd via een korte sirene met gesproken tekst.

8. Hygiëne- en milieuregels

8.1 Orde en netheid

Ter voorkoming van vervuiling (hygiëne), hinder voor anderen en een verhoogde kans op brand en incidenten dient iedereen de benodigde orde en netheid te betrachten. Dat wil onder meer zeggen dat iedereen zijn eigen werkomgeving schoon en opgeruimd houdt tijdens het uitvoeren van het werk en na afloop van het (dagelijkse) werk een schone en opgeruimde werkplek achterlaat.

8.2 Afvalstoffen

De medewerkers en aannemers dragen er zorg voor dat afvalstoffen die vrijkomen tijdens de werkzaamheden direct worden afgevoerd vanuit de werkplek naar de diverse daarvoor bestemde afvalcontainers.

Afval dat ongedierte kan aantrekken, dient in een daarvoor bestemde afsluitbare container te worden gedeponneerd. Klein chemisch afval moet apart worden behandeld en afgevoerd. Hebt u afval waarvan u niet weet tot welke soort het behoort, neem dan contact op met uw leidinggevende.

8.3 Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen dienen opgeslagen te worden conform PGS 15, 'Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen; Richtlijn voor brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid'. Gevaarlijke stoffen mogen het RWE-terrein niet opgebracht worden zonder toestemming. (Instructie I-023)

8.4 Emissies naar lucht/water/bodem

Mogelijke (incidentele) emissies naar lucht/water/bodem dienen voorafgaand gemeld te worden aan de lokale afdeling Environment (of projectleiding). Ook indien er emissie is geweest dient men dit daar te melden. Deze beoordeelt of deze toelaatbaar zijn en tot welk niveau.

8.5 Geluid

Mogelijke (incidentele) geluidsemissie dient voorafgaand gemeld te worden aan de lokale afdeling Environment (of projectleiding). Deze beoordeelt of deze toelaatbaar is en tot welk niveau.

8.6 Verkeersbewegingen

Bij het plannen van extra verkeersbewegingen moet door de leiding of vergunningverstrekker beoordeeld worden welke route genomen moet worden om overlast en/of schade aan wegen te voorkomen. Denk hierbij aan mobiele kranen die wegen afsluiten door blokkering op de doorgaande looproute en/of vluchtwegen/routes.

8.7 Opstelling tijdelijke installaties

Benodigde tijdelijke installaties dienen vooraf aangemeld te worden. In overleg met de leiding zal een geschikte locatie aangewezen worden voor plaatsing. Tijdelijke installaties dienen te voldoen aan de wettelijke eisen en normen.

8.8 Opstelling tijdelijke gebouwen

Benodigde tijdelijke bouwwerken dienen vooraf aangemeld te worden. In overleg met de leiding zal een geschikte locatie worden aangewezen voor plaatsing. Tijdelijke gebouwen dienen te voldoen aan wettelijke eisen en normen.

8.9 Afval

In werkplaatsen, op bouwplaatsen en revisieterreinen komen verschillende soorten afval voor. U dient ervoor te zorgen dat uw bijdrage aan die afvalberg zo klein mogelijk is. Daarnaast bent u verplicht het afval op een correcte manier op te ruimen, dat wil zeggen zo veel mogelijk per soort gescheiden. Deponeer daarom het afval in de daarvoor bestemde containers. Zijn deze niet aanwezig, neem dan contact op met uw leidinggevende. (Procedure-P018)

We onderscheiden de volgende soorten afval:

- Huishoudelijk (huishoudelijk afval, karton- en papierafval, vermengd met plastic, plastic bekertjes enzovoort), bedrijfsafval (hout, isolatiemateriaal);
- Metaalafval (afval van roestvrijstaal en koolstofstaal, elektroden, lasdraad, boorkrullen enzovoort);
- Papierafval (papier- en kartonafval zonder plastic coating). Let op: sanitaire papersoorten behoren niet tot deze afvalsoort;
- Klein chemisch afval. Het spreekt vanzelf dat u vooral met klein chemisch afval bijzonder zorgvuldig dient om te gaan.

De volgende afvalstoffen moet u beslist gescheiden inleveren in de daarvoor bestemde afvalbakken:

- Verfafval, zoals verfblikken, kwasten en spatels;
- Oliehoudend afval, zoals absorbent, poetsdoeken en handschoenen;
- Lege emballage, zoals kithulzen, terpentine- en thinnerflessen, tubes en spuitbussen;
- Klein chemisch kantoorafval, zoals Tipp-ex, viltstiften, toner en printerafval;
- TL-lampen en andere energiezuinige lampen;
- Afgewerkte olie;
- Batterijen.

Heeft u afval waarvan u niet weet tot welke soort het behoort, neem dan contact op met uw leidinggevende.

9. Bezoekers

Gedurende het bezoek is/zijn de bezoeker(s) uw verantwoordelijkheid:

- Vertel uw toekomstige bezoek dat legitimatie verplicht is om toegang te krijgen tot de locatie;
- Meld uw bezoek aan bij de beveiliging van de locatie. Noem daarbij naam, datum en tijdstip van het bezoek;
- Het is niet toegestaan dat uw bezoek zich zonder begeleiding op de locatie verplaatst. Haal bezoekers daarom op bij de ingang en begeleid hen naar de plaats van de afspraak en na afloop weer naar de uitgang. (Procedure-P039).

Bezoek aan installaties/rondleiding:

- Bezoekers moeten de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen dragen;
- Roken is alleen toegestaan in de rookruimten en daar waar het aangegeven staat; elders is roken verboden;
- Zij moeten uw aanwijzingen steeds opvolgen;
- Zij moeten in uw buurt blijven;
- Zij mogen geen installatiedelen aanraken;
- Filmen, fotograferen of op een andere manier (beeld/ geluid) opnamen maken is niet toegestaan.

10. Besloten Ruimten

Er bestaan specifieke risico's bij werkzaamheden in besloten ruimten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het werken in opslagtanks, tankwagens, reactieketels, smalle open vaten, sleuven, liftschachten, putten en riolen en pijpleidingen. (Instructie I-001-001)

Reële gevaren zijn:

- Brand- en ontploffingsgevaar;
- Verstikkings- en vergiftigingsgevaar;
- Letsel door bewegende delen;
- Stroomdoorgang;
- Letsel door vallen, uitglijden en vallende voorwerpen.

Tref daarom altijd de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen:

- Controleer allereerst de werkvergunning en de aanvullende vergunningen;
- Bij iedere toegang dient een bord aanwezig te zijn met de tekst 'Besloten ruimte';
- Controleer of de werkcondities veilig zijn (dit moet op de werkvergunning aangegeven staan), bijvoorbeeld door een gas- en zuurstoftest of een test op de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen;
- Werk nooit alleen, zorg voor direct toezicht per toegang via een veiligheids-/luikenwacht en zorg ervoor dat u goed kunt communiceren met de veiligheids-/ luikenwacht;
- De veiligheids-/luikenwacht blijft altijd buiten de besloten ruimte en alarmeert als er gevaar dreigt;
- Zorg altijd voor goede verlichting en ventilatie;

- In een besloten ruimte werkt u uitsluitend met veilige spanning, maximaal 50 volt wisselspanning of 110 volt gelijkspanning, of met lucht aangedreven gereedschappen. Omzetters en veiligheidstrafo's mogen niet in de besloten ruimten geplaatst worden;
- Beperk de verblijftijd in besloten ruimten;
- Zorg voor plannen ter evacuatie van mogelijke slachtoffers binnen besloten ruimten.

11. Werken op hoogte

Bij werken op hoogte dreigt altijd valgevaar. (Instructiel-111)

11.1 Valbeveiliging

- Op onvoldoende beveiligde plaatsen hoger dan 2,5 m dient u een valbeveiliging te dragen. De vanglijn mag niet langer zijn dan 1,5 m. Is een valbeveiliging belast geweest, dan dient deze opnieuw te worden gekeurd of vervangen;
- Bij werken op daken zijn passende maatregelen noodzakelijk, zoals het gebruik van leuning en dakrand- beveiligingen;
- Ook bij wand- en vloeropeningen, waarbij het gevaar bestaat te vallen, moeten doelmatige harde afschermingen geplaatst worden. Onder doelmatig wordt verstaan een hekwerk van voldoende sterkte met een hoogte van minimaal 1 m, met knieleuning en eventueel een schoprand. Opleggen, zoals trapgaten en spargen, moeten dichtgelegd zijn met voldoende sterk materiaal of met een hekwerk worden afgeschermd.

11.2 Steigers

- Betreed alleen een steiger die goedgekeurd is. Deze steiger herkent u aan de groene 'scafftag' in de labelhouder. De keuring is 1 maand geldig. Observeer de steiger en ga voor uzelf na of deze veilig is;
- Steigers mogen uitsluitend via de ladder betreden worden, niet via de constructie;
- Houd de steiger waarop u werkt altijd schoon. Onnodig materiaal en afval dient u onmiddellijk te verwijderen. Denk aan de mensen die onder de steiger doorlopen;
- Alleen een erkende steigerbouwer mag steigers bouwen, wijzigen of afbreken. De steiger wordt in dat geval gemarkeerd met 'steiger niet gereed'. Verwijderen of wijzigen van steigers door onbevoegde personen kan sancties ten gevolge hebben;
- Een steiger moet gekeurd worden door een steigerinspecteur. Bijzondere steigers moeten gekeurd worden door een onafhankelijke derde;
- Voorvallen waarbij krachten op de steiger hebben gewerkt die de veiligheid in gevaar kunnen brengen (bijvoorbeeld door storm en vorst) vereisen opnieuw een inspectie voordat de steiger opnieuw betreden wordt;
- Aanbrengen van zeilen, schermen en dergelijke aan een steiger mag alleen na overleg met de steigerbouwer. Hierna is de procedure bijzondere steigers weer van toepassing;
- Verlaat de steiger onmiddellijk bij onweer (bliksem). Meld onveilige steigers aan de steigerbouwer, steigerbouwcoördinator of leidinggevende.

Controlepunten voor steigers:

- Gebruik geen houten (steiger)delen bij verhoogde temperaturen;
- Zijn vloeren, ladders, trappen en vluchtwegen vrij van steigermateriaal en obstakels?;
- Zitten er geen uitsteeksels op doorloophoogte?;
- Indien de steiger gebruikt wordt als hijssteiger dan moet deze daarop gebouwd en gekeurd te zijn. De maximaal te hijsen last moet aangegeven zijn op de scaftag;
- Zijn spindels geplaatst op vlakke ondergrond en staan ze volledig op de sloffen waardoor de steiger doelmatig is ondersteund en beschermd tegen wegzakken?;
- Zijn alle grondliggers en schoren aanwezig?;
- Is de werkvloer geheel dicht gelegd en zijn planken niet beschadigd?;
- Zijn vloerplanken voldoende geborgd tegen opwippen, opwaaien en verschuiven?;
- Liggen kantplanken geheel rondom de werkvloer, deugdelijk bevestigd en goed aangesloten op de vloer?;
- Indien de werkvloer een hoogte heeft van 6 m of meer, is een schrikvloer verplicht;
- Zijn leuning en knieleuning respectievelijk op 100 cm en op 50 cm boven de werkvloer geplaatst?;
- Steekt de ladder minimaal 1 m boven de afstapplaats uit en zorg ervoor dat de ladder op ten minste drie plaatsen is bevestigd;
- De trapopgang van een werkvloer moet zijn afgeschermd door middel van een safety bar of een klaphekje;
- Is een trapeuning aangebracht voor ladders hoger dan 6 m?;

- Werkt u met elektrisch gereedschap op de steiger met een spanning hoger dan de veiligheidsspanning, dan moet u altijd een aardlekschakelaar (30 mA) gebruiken;
- De steiger moet geaard zijn.

11.3 Rolsteigers

Voor rolsteigers gelden de volgende veiligheidsregels:

- Rolsteigers moeten ook gekeurd worden en voorzien van een label (scaftag);
- Raadpleeg de montagehandleiding en de gebruiksaanwijzing van de fabrikant alvorens de steiger te bouwen of te gebruiken;
- Een rolsteiger moet rechtop worden opgebouwd en niet liggend;
- Controleer voordat u de steiger gebruikt of de verschillende onderdelen in orde zijn;
- Voor binnenwerkzaamheden is de maximale stahoogte 12 m;
- Voor buitenwerkzaamheden is de maximale stahoogte 8 m;
- Met driehoeks- of rolstabilisatoren kunt u de basis verbreden;
- Zorg dat de rolsteiger opgesteld staat op een stevige ondergrond;
- De werkvloer moet altijd zijn voorzien van schopranden;
- Zorg dat alle wielen van de rolsteiger tijdens het gebruik zijn geblokkeerd;
- Gebruik op de werkvloer van de rolsteiger geen trappen, ladders enzovoort;
- Hijswerktuigen mogen niet aan de rolsteiger worden vastgemaakt;
- Gebruik een rolsteiger niet in de nabijheid van onder spanning staande delen;
- U mag de rolsteiger uitsluitend aan de binnenkant beklimmen;

- Tijdens het verwijderen mag zich niemand op de rolsteiger bevinden;
- Duw of trek zo dicht mogelijk bij de basis als u de rolsteiger verrijdt;
- Zorg dat een rolsteiger goed vastgezet en getuid is, wanneer u deze onbeheerd buiten laat staan.

11.4 Ladders

Ladders zijn bedoeld om een hoogte te overbruggen (klimmen) tot maximaal 7,5 m. Indien er toch werkzaamheden op een ladder uitgevoerd moeten worden bepaal dan eerst of het wettelijk is toegestaan. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van het beslisschema, zie Procedure-P111 werken op hoogte, hoofdstuk 7.4.

Pas de onderstaande aanwijzingen toe:

- Controleer vooraf of de ladder in orde is;
- Ga na of hij is voorzien van een keuringssticker met een inspectiedatum korter dan een jaar geleden;
- De onderzijde van de ladder moet zijn voorzien van antislipvoeten of een stabilisatiebalk;
- Plaats de ladder uitsluitend op een vlakke, vaste ondergrond en plaats nooit verhogingen toe;
- Zorg dat de ladder minstens 1 m boven de toegangsplaats uitsteekt;
- Plaats de ladder nooit vóór een deur of in de nabijheid van spanningvoerende delen;
- Bevestig een waarschuwingslint of plaats pylonen wanneer dat nodig is;

- Zet de bovenkant van de ladder vast als dat mogelijk is;
- Plaats de ladder onder een hoek van 65° tot 75°;
- Verleng de hoogte van een ladder nooit door er bakken, kisten of andere middelen onder te plaatsen;
- Gebruik een ladder nooit als loopplank;
- Werkt u op meer dan 2,5 m hoogte, draag dan altijd een harnasgordel en haak deze vast waar dat kan.

12. Werken nabij water

Ga ervan uit dat een ongeluk aan een kade of aanlegsteiger met een val in het water veelal ernstiger is door het natte pak; zwemmen in werkkleding is bijna onmogelijk. Te koud water geeft onderkoeling en kan binnen 10 minuten tot de dood leiden. Daarnaast krijgt u water binnen, waardoor infecties kunnen optreden (ziekte van Weil).

Om verdrinkingsgevaar tegen te gaan:

- Gebruik een goedgekeurd zwemvest met kruisband en vergeet niet met extra gewicht rekening te houden (timmermansschort);
- Gebruik valbeschermingsmiddelen;
- Houd de werkomgeving opgeruimd (struikelgevaar);
- Zorg voor toezicht tijdens de werkzaamheden;
- Zorg voor reddingsmiddelen (haak en boei);
- Voorkom gladheid (olie, sneeuw, ijs).

13. Gereedschappen en arbeidsmiddelen

13.1 Keuring

Periodiek wordt nagegaan of (hand)gereedschappen en arbeidsmiddelen, zoals brandblussers, elektrisch gereedschap, ladders, hijsmiddelen en dergelijke nog aan de gestelde eisen voldoen. (Procedure-P022)

Alle gekeurde en/of gecontroleerde gereedschappen en arbeidsmiddelen zijn herkenbaar aan een keuringssticker en een uniek nummer dat in of op het gereedschap is aangebracht. Op de sticker staat aangegeven wanneer de keuringsdatum verlopen is. Controleer vóór gebruik de vervaldatum. Controleer op uitwendige beschadigingen, slijtage en bijvoorbeeld op oliepeil.

13.2 Handgereedschap en uitrustingen

(Hand)gereedschappen zijn een hulpmiddel om het werk uit te voeren:

- Gebruik het gereedschap of de uitrusting waarvoor het bestemd is;
- Controleer of het gereedschap of de uitrusting in goede staat verkeert;
- Vervang dit materieel indien noodzakelijk. Indien dit niet mogelijk is, dienen ze van een label te worden voorzien en buiten bedrijf gesteld te worden;
- Laat reparaties door deskundigen uitvoeren.

13.3 Elektrische arbeidsmiddelen

Elektrische arbeidsmiddelen (zowel draagbaar als stationair opgesteld) moeten jaarlijks gekeurd worden volgens NEN 3140 en NEN-EN 50110. Dit is herkenbaar aan de keuringssticker.

- Controleer de aanwezigheid van een keuringssticker en een vervaldatum, dit geldt tevens voor gehuurd materiaal;
- Beveiligingen mogen niet overbrugd of gedemonteerd worden;
- Gebruik alleen dubbel afgeschermd elektrisch handgereedschap, herkenbaar aan het symbool;
- Stel apparatuur veilig voordat een reparatie of bijstelling wordt uitgevoerd;
- Indien apparatuur niet gebruikt wordt, dient de stekker uit de contactdoos verwijderd te worden;
- Snoerhaspels moeten tijdens gebruik geheel worden afgerold om oververhitting te voorkomen;
- Snoeren en kabels nooit in de looproute leggen en gebruikmaken van S-haken;
- Werk in een droge omgeving: bestaat het gevaar dat er water in de haspel kan lopen, leg hem dan omgekeerd neer;
- Bescherm contactdozen tegen slijpsel en stof;
- Beschadigd gereedschap en kabelhaspels niet meer gebruiken, maar ter reparatie en keuring aanbieden;
- Elektrische arbeidsmiddelen mogen alleen worden aangesloten op vast gemonteerde, mobiele aardlekschakelaars of met veilige spanning (beneden 50 volt wisselspanning of 120 volt gelijkspanning).

13.4 Hijsmaterieel

Ook voor het werken met hijsgereedschap gelden duidelijke voorschriften. Onder hijsgereedschap verstaan we:

- Stroppen van staal, touw, kunststof enzovoort
- Hijsbanden
- Ketting- en staaldraadtakels
- Kettingwerk
- Staaldraadkabels en dommekrachten

Aandachtspunten:

- Controleer vooraf of het hijsgereedschap in orde en gekeurd is (inspectiedatum korter dan een jaar geleden of kleurcode van het lopende jaar);
- Gebruik het hijsgereedschap altijd op de juiste manier, trek nooit aan lasten;
- Touw mag niet gebruikt worden als hijsmiddel;
- Het dragen van een veiligheidshelm bij hijswerkzaamheden is verplicht;
- Belast het hijsgereedschap niet zwaarder dan is toegestaan en kort de stroppen niet in door knopen;
- Zorg dat niemand zich tijdens het hijsen onder de last bevindt;
- Zet het gebied rond de hijskraan af met lint of pylonen;
- Bij werkzaamheden met een hijskraan kan het zijn dat een hijsplan verplicht is (zie hiervoor Procedure-P032/ Instructie I-032);
- Hijswerkzaamheden moeten worden gestaakt bij windsnelheden boven 6 Bft.;
- Hang takels alleen aan daarvoor bestemde en berekende constructies; de toelaatbare maximale belasting staat hierop aangegeven;

- Hijsmiddelen mogen niet aan procesleidingen bevestigd of bordessen bevestigd worden;
- De machinist moet in het bezit zijn van een kraanbewijs en een volledig ingevuld kraanboek;
- Gebruik een portofoon tussen bestuurder en helper bij het neerzetten van een last op hoogte.

14. Regels bij Werkzaamheden

14.1 Algemeen

Zorg voor een veilige werkomgeving:

- Werkzaamheden worden alleen met een geldige werkvergunning uitgevoerd;
- Alle werkplekken moeten doelmatig worden verlicht;
- Alle vloeropeningen, bordessen en dergelijke moeten met deugdelijke hekken worden afgezet én gemarkeerd.

14.2 Tillen

Ondanks alle moderne hulpmiddelen moet bij menig karwei toch gesjouwd en getild worden. Om uw rug te sparen moet u op de juiste wijze en niet te veel tillen. Neem de volgende regels in acht:

- Beoordeel het voorwerp op scherpe randen, grootte en aangrijpingspunten;
- Beperk het te tillen gewicht tot 23 kg. Roep de hulp van een collega in bij een te zware last;
- Zorg dat u recht voor de last kunt staan;
- Ga door de knieën met de voeten licht gespreid en houd de rug recht;
- Til met gebruik van de beenspieren de last op;
- Til nooit met gestrekte armen en nooit boven de macht;
- Houd de last op buikhoogte vast;
- Beperk de loopafstand;
- Neem rust na een grote fysieke inspanning;
- Gebruik zo veel mogelijk hulpmiddelen, zoals een karretje, steekwagen, heftruck of takel;
- Zorg dat de weg waarover de last verplaatst moet worden struikelvrij is en goed verlicht.

14.3 Lassen en branden (autogeen)

- Controleer de slangen vooraf op scheuren. Lekke slangen dient u direct te vervangen;
- Controleer de vervaldatum van de gasfles. De herkeuringsdatum staat op de fles en mag niet overschreden worden;
- Gebruik slangen uit één geheel; verbindingstukken zijn niet toegestaan;
- Zorg dat u de gas- en zuurstofslang nooit verwisselt. Een gasslang is rood, een zuurstofslang blauw;
- Gebruikt u acetyleen, zorg er dan voor dat er een vlamdover direct na het reduceerventiel is aangebracht;
- Voer zelf nooit een reparatie uit aan de brander;
- Gebruik nooit vet of olie op de zuurstofafsluiter of op het ventiel;
- Zorg ervoor dat de lasdampen worden afgezogen; om brand tijdens lassen, snijden of branden te voorkomen, moeten alle brandbare stoffen uit de omgeving verwijderd of afgedekt worden;
- Wanneer gelast wordt aan een wand, overtuig u er dan eerst van dat zich aan de achterzijde geen personen of brandbare stoffen (verf op de wand) bevinden;
- Zet een draagbare brandblusser in de werkomgeving (6 kg poeder of 6 kg CO₂);
- Controleer de omgeving na het lassen zorgvuldig (half uur na beëindigen werkzaamheden) op smeulend vuur;
- Draai bij het ontsteken eerst de zuurstofkraan open en daarna pas de gaskraan. Sleutel moet aanwezig zijn;

- Na gebruik sluit u éérst de gaskraan, daarna de zuurstofkraan. Breng de afsluitkap aan;
- De flessen mogen niet in een besloten ruimte staan;
- Pas bij werk in een besloten ruimte een slangbreukbeveiliging toe;
- Verwijder de slangen direct na gebruik;
- Voorkom lussen bij uitrollen van gaslang en leg de slag zo goed mogelijk aan de kant;
- Maak eventueel gebruik van S-haken om struikelgevaar te voorkomen;
- Vermijd het lassen aan gegalvaniseerde oppervlakken;
- Gebruik waar mogelijk een lasscherm;
- Zorg ervoor dat gas- en zuurstofflessen rechtop staan en niet kunnen omvallen;
- Op een laswagen moet een goedgekeurde brandblusser aanwezig zijn;
- U mag liggende acetyleenflessen alleen gebruiken als de kop van de fles schuin naar boven steekt (minimaal 30°). Tref voorzieningen tegen weggrollen;
- Ontkoppel de slangen altijd van de fles als u snijdgereedschap in de kist opbergt;
- Gebruik nooit zuurstof om te ventileren of kleding schoon te blazen;
- Samengeperste gassen moeten in de open lucht worden opgesteld op een duidelijk zichtbare en goed bereikbare plaats;
- Zorg ervoor dat de gasflessen gescheiden van elkaar zijn opgesteld: bij branderwagens moet een metalen schot tussen de acetyleenfles en de zuurstoffles aanwezig zijn;
- De opslagplaatsen moeten zijn voorzien van veiligheidssignalering;

- Bescherm flessen tegen directe zonnestraling, hitte en beschadiging;
- Lege flessen moeten als zodanig worden gemarkeerd: Houd volle en lege gasflessen gescheiden;
- Flessen mogen niet gehesen worden aan stropen die direct om de fles of beschermkap bevestigd zijn;
- Schroef bij vervoer en opslag de beschermkap op de gasfles. Gebruik de kap niet om de gasfles te verplaatsen;
- Het gebruik van oog-, adem- en gehoorbescherming is verplicht, ook voor de helper.

14.4 Elektrisch lassen

- Het lasapparaat moet CE-gemarkeerd en jaarlijks gekeurd zijn;
- Controleer vooraf of de voedings- en laskabels in orde zijn;
- Zorg dat het werkstuk goed geaard is, zo dicht mogelijk bij het werkstuk;
- Zorg ervoor dat de lasdampen worden afgezogen;
- Draag een goede laskap, goed sluitende werkkleding, handschoenen met lange polskappen en veiligheidsschoenen;
- Draag uw broekspijp altijd over uw schoenen of laarzen;
- Zorg ervoor dat er altijd een brandblusser in de buurt is;
- Ruim brandbaar materiaal, zoals hout en lappen, op;
 - controleer de omgeving na het lassen zorgvuldig (half uur na beëindigen werkzaamheden) op smeulend vuur;
 - Gebruik waar mogelijk een lasscherm;
 - Zet een draagbare brandblusser in de werkomgeving (6 kg poeder of 6 kg CO₂);
 - Schakel na gebruik de hoofdschakelaar uit.

14.5 Slijpen

- Tijdens slijpwerkzaamheden is het dragen van een gelaatscherm in combinatie met een veiligheidsbril met zijkapjes verplicht;
- Handslijpmachines moeten voorzien zijn van een dodemansknop. Het is niet toegestaan de schakelaar in de 'aan'-stand te vergrendelen;
- Op de handslijpmachine moet altijd een zijhandvat gemonteerd zijn, zodat de machine met twee handen gebruikt kan worden;
- Het slijpwerkstuk dient altijd gefixeerd te worden voordat er slijpactiviteiten mee mogen worden uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld op een werkbank of met een montageklem;
- Doorslijpschijven mogen uitsluitend gebruikt worden om materiaal door te slijpen;
- Afbraamschijven mogen alleen gebruikt worden voor afbramen;
- Neem bij het verwisselen van de schijf de stekker uit de contactdoos;
- Let bij monteren van slijpschijven op de draairichting en op het maximaal toelaatbare toerental van de schijf en de machine;
- Gebruik onbeschadigde schijven;
- Controleer de houdbaarheidsdatum van afbraam of doorslijpschijven;
- Verwijder nooit de beschermkap van uw slijpgereedschap;
- Wees alert op het ontstaan van brand: houd rekening met de richting van de vonkenstraal;
- Gebruik van een vonkenvanger (lasdelen) is noodzakelijk.

14.6 Elektrotechnische werkzaamheden

- Het is verboden om aan onder spanning staande installatie(delen) te werken;
- Voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, moet de installatie worden afgeschakeld;
- Zorg ervoor dat de installatie niet in bedrijf kan worden genomen wanneer u nog bezig bent;
- Meet of de installatie spanningsloos is en noteer het resultaat op het vergunningformulier;
- Werk volgens de vrijeschakelprocedure;
- Bij het verwijderen van kabels, eerst meten voordat u gaat knippen of zagen;
- Voor elektrotechnische en niet-elektrotechnische werkzaamheden is NEN-EN 5011, NEN 3140 en NEN 3840 van toepassing.

15. Transport

15.1 Algemeen

- Voertuigen mogen nooit met draaiende motor worden achtergelaten;
- Voertuigen dienen te voldoen aan de eisen volgens het verkeersreglement;
- Verkeersregels op en buiten het terrein mogen niet worden overtreden;
- De veiligheidsgordel dient door alle inzittenden te worden gedragen, ook op het RWEterrein;
- Het is niet toegestaan om lifters mee te nemen;
- Let op maximale doorrijhoogten;
- In elk bedrijfsvoertuig dient een goedgekeurde brandblusser en EHBO-verbanddoos (type B) aanwezig te zijn;
- Parkeer voertuigen uitsluitend in de parkeerhavens. Indien dat niet mogelijk is, parkeer dan zodanig dat hulpverleningsvoertuigen ongehinderd kunnen passeren;
- Houd u aan de lokaal aangegeven maximum snelheid;
- Het vervoer van goederen geschiedt via vrachtbussen en vrachtauto's. De chauffeur dient een rijbewijs te hebben, overeenkomstig het maximum toegelaten transportgewicht;
- Het vervoer van gevaarlijke stoffen geschiedt door chauffeurs met een geldig ADR-diploma;
- Vrachtauto's voor laden en lossen uitsluitend parkeren op de door de ontvanger aangegeven plaatsen, doch zodanig dat hulpverleningsvoertuigen kunnen passeren;
- Het maximaal toelaatbare gewicht mag bij beladen niet overschreden worden.

15.2 Fietsen

Fietsen dienen in een goede staat van onderhoud te verkeren. Zij moeten voldoen aan dezelfde eisen als in het burgerverkeer en de verkeersregels. Fiets altijd met twee handen aan het stuur. Goederen mogen uitsluitend vervoerd worden wanneer de fietser overig verkeer en zichzelf niet in gevaar brengt.

Fietsen worden geparkeerd in de fietsenstalling en op de aangegeven plaatsen, echter zodanig dat de doorgang van het overige verkeer wordt gewaarborgd. Het is niet toegestaan te fietsen in de centrales.

15.3 Vorkheftruck

Alleen wanneer u in het bezit bent van een geldig rijvaardigheidsbewijs, mag u een heftruck besturen. Let daarbij goed op de volgende voorschriften:

- Zorg ervoor dat de truck niet zwaarder beladen is dan volgens de fabrieksbestemming is toegestaan;
- Rijd rustig en voorzichtig, draai en rem geleidelijk, houd bij het rijden de lepels circa 10 cm boven de vloer en rijden met onbeschermde lepels is niet toegestaan;
- Houdt u zich aan de verkeersregels en let goed op voetgangers;
- Houd armen en benen binnenboord;
- Neem geen passagiers mee op een heftruck;
- Gebruik de heftruck niet als hijskraan, tenzij hij hiervoor is goedgekeurd;

- Dieselheftrucks mogen alleen binnen gebruikt worden als deze zijn voorzien van een roetfilter. Zie ook Arbeidsinformatieblad (AI-blad)-14;
- Laat de motor niet onnodig draaien in verband met uitlaatgassen;
- De veiligheidsgordel wordt verplicht gedragen voordat met de heftruck wordt gereden;
- Wanneer de heftruck niet wordt gebruikt, rusten de lepels op de grond;
- De heftruck moet voorzien zijn van een werkende zwaailamp en een achteruitrijdsignaal.

15.4 Hoogwerker

Een hoogwerker is een verplaatsbare hefinrichting voor personen. Het grootste gevaar van een hoogwerker is kantelen, aanrijden, beklemmen of stoten. (Procedure-P111)

- Gebruik alleen een CE-gemarkeerde en jaarlijks goedgekeurde hoogwerker;
- Inspecteer visueel voor gebruik;
- Gebruik een valbescherming en haak deze vast aan de bak.
- Zorg voor begeleiding en toezicht bij het verrijden;
- De bediener moet aantoonbare instructie gehad hebben (certificaat);
- Gebruik rijplaten bij een zachte ondergrond;
- Gebruik markering om het werkgebied af te zetten;
- De aandrijving mag niet worden uitgezet in uitgeschoven positie;
- Een hoogwerker met stempels kan pas bediend worden wanneer de stempels uitstaan;
- Op de bedieningsplaats moeten de bedienings- instructies duidelijk leesbaar zijn.

15.5 Verreiker

Een verreiker is een verplaatsbare hefinrichting voor goederen. Het grootste gevaar van een verreiker is kantelen, aanrijden, beklemmen of stoten.

- Gebruik alleen een CE-gemarkeerde en jaarlijks goedgekeurde verreiker;
- Inspecteer visueel voor gebruik;
- Zorg voor begeleiding en toezicht bij het verrijden op hoogte;
- De bediener moet aantoonbare instructie gehad hebben (certificaat);
- Gebruik rijplaten bij een zachte ondergrond;
- Gebruik een markering om het werkgebied af te zetten;
- Gebruik goedgekeurd hijsmateriaal;
- Het is niet toegestaan om lasten op een onstabiele ondergrond of steiger te plaatsen;
- Let op de maximale belasting van de steiger en een evenredige verdeling van de lasten;
- Gebruik een portofoon tussen bestuurder en helper bij het neerzetten van een last op hoogte;
- De aandrijving mag niet worden uitgezet in uitgeschoven positie;
- Een verreiker met stempels kan pas bediend worden wanneer de stempels uitstaan;
- Op de bedieningsplaats moeten de bedieningsinstructies duidelijk leesbaar zijn.

16. Gevaarlijke stoffen

16.1 Algemeen

Een gevaarlijke stof is iedere stof die in kleine hoeveelheden schade kan opleveren voor mens en milieu zodra het buiten zijn verpakking komt. Gevaarlijke stoffen kunnen onder andere explosief, brandbaar, giftig, corrosief, besmettelijk, irriterend, bijtend of radioactief zijn en een gevaar zijn voor het milieu. Diverse stoffen hebben meerdere gevaarlijke eigenschappen in zich gecombineerd.

Gevaarlijke stoffen zijn herkenbaar aan het etiket. Behalve de informatie op het etiket, is uitgebreidere informatie terug te vinden op de productinformatiekaart of chemiekaart van de betreffende stof.

Vraag uw leidinggevende welke voorzorgsmaatregelen en welke persoonlijke beschermingsmiddelen u moet gebruiken alvorens met de stof om te gaan.

16.2 Asbestvezels, keramische vezels en slakkenwol
Vrijkomende asbestvezels kunnen de gezondheid ernstig schaden. Daarom is het belangrijk om, wanneer er asbest aangetroffen wordt, altijd de DTA'er op locatie te waarschuwen. De werkzaamheden moeten na inspectie/indicatie gestopt worden. Ook moet u de plek waar asbest aangetroffen wordt afzetten met het daarvoor bestemde lint (op het lint staat vermeld: 'niet betreden - Asbestverwerking'). Volg verder de betreffende instructies van de DTA'er op. Alleen daartoe gecertificeerde bedrijven mogen asbest en dergelijke verwijderen.

Bij werkzaamheden waarbij keramische vezels en vezels van slakkenwol kunnen vrijkomen, dient hetzelfde gehandeld te worden als bij asbest. (Procedure-P015)

16.3 Vliegias en kolenstof

Vliegias is een restproduct bij het verbranden van kolen. Het inademen van vliegias kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Het dragen van een goede adembescherming is noodzakelijk wanneer in een omgeving gewerkt moet worden waar vliegias of kolenstof kan vrijkomen of aanwezig is.

Gevaarsymbolen volgens het GHS

In Europa is gekozen voor een eenduidig systeem om gevaren aan te geven van gevaarlijke stoffen; het GHS (Globally Harmonized System). Hieronder een overzicht van de te gebruiken symbolen.

GHS01

Ontpofbare stoffen

GHS02

Ontvlambare stoffen

GHS03

Oxiderende stoffen

GHS04

Gassen onder druk

GHS05

Corrosieve stoffen

GHS06

Giftige stoffen

GHS07

Gevaar voor irritatie,
bij inadement

GHS08

Kankerverwekkend,
mutageen

GHS09

Schadelijk voor het
milieu

16.4 H- en P-zinnen in kader van de GHS

Behalve aan de gevaarsymbolen kan het gevaar beoordeeld worden aan de hand van de H&P-zinnen. H (Hazard) is een gevaarsaanduiding en P (Precaution) geeft de voorzorgsmaatregel aan. De zinnen worden gevolgd door een cijfer. Dan volgt een omschrijving van het gevaar en de voorzorgsmaatregel. H&P-zinnen moeten op het gebruiksetiket van de verpakking zijn aangebracht..

Een opsomming van de H&P-zinnen vindt u bijvoorbeeld in het Chemiekaartenboek of op de site van chemiezone www.chemiezone.nl (alleen voor RWEmedewerkers). In ieder geval moeten H&P-zinnen, indien van toepassing, op het productinformatieblad van de betreffende stof vermeld zijn.

Raadpleeg altijd het veiligheidsinformatieblad van de betreffende stof.

Dit om te weten hoe je met de stof moet omgaan en hoe te handelen in geval van nood.

16.5 Besmetting met een gevaarlijke stof

Komt u in aanraking met gevaarlijke stoffen, handel dan als volgt:

- Kijk op de productinformatie hoe te handelen;
- Trek verontreinigde kleding zo snel mogelijk uit;
- Vermijd contact met de verontreiniging;
- Spoel de huid gedurende 10 - 20 minuten met stromend water;
- Waarschuw de leidinggevende;
- Stel u in verbinding met de EHBO'er of bedrijfsarts.

17. Explosie gevaar (ATEX)

De Atex (Frans: Atmosphère Explosive) omvat verplichtingen voor risico-inventarisatie en het samenstellen van explosie-veiligheidsdocumenten met betrekking tot het voorkomen van explosies. Het is de plicht van RWE om veilig werken te bevorderen.

De werknemer op zijn beurt heeft de plicht om veilig te handelen. Binnen een explosiegevaarlijke (Ex)-zone gelden speciale regels. Om in een Ex-zone werkzaamheden te mogen verrichten, is uiteraard een werkvergunning verplicht. Op de werkvergunning zijn de speciale regels en voorschriften voor de Ex-zone aangegeven. De locatie is te herkennen aan het Ex-bord.

De gouden regel binnen de Ex-zone:
veroorzaak geen vonken en gebruik geen open vuur!

18. Brandpreventie

18.1 Algemeen

Elke medewerker is verantwoordelijk voor een goede brandpreventie. Weet dus hoe brand en explosie voorkomen kunnen worden en waar brandblusmiddelen en handbrandmelders zich bevinden.

18.2 Open vuur verboden

In de werkplaats, op de werklocatie en op de bouwplaats kan op veel manieren brand ontstaan. Wees daarom extra attent op:

- Lekkende zuurstofslangen;
- Lekkende gasslangen;
- Vonken van snijbranders;
- Rondvliegend slijpmateriaal;
- Brandbare stoffen;
- Statische elektriciteit.

Wees voorzichtig bij laswerkzaamheden. Gebruik altijd een lasdeken voor het afdekken en/of afschermen van roostervloeren of brandgevaarlijke plaatsen.

Roken is uitsluitend toegestaan op de aangegeven plaatsen. Op andere plaatsen mag niet gerookt worden. Gooi nooit een smulende sigaret in de afvalbak.

Een voor het werk geschikt brandblusmiddel dient altijd beschikbaar aanwezig te zijn.

Indien een brandwacht noodzakelijk is, wordt dat op de werkvergunning aangegeven. (Procedure-P001)

Beperk de dagvoorraad van gevaarlijke stoffen tot de dagvoorraad. De overige stoffen blijven in of op de voorraadlocatie.

18.3 Brandbestrijding

Soms zult u brandgevaarlijke werkzaamheden moeten verrichten. Zorg er dan altijd voor dat er een goedgekeurde en geschikte brandblusser in de buurt is. Houd zonodig vloeren nat (bijvoorbeeld bij kolenstof).

Iedereen is verplicht om een brand in eerste instantie te bestrijden. Houdt u zich daarbij aan de volgende regels:

- Stel uw eigen veiligheid altijd voorop;
- Blijf kalm;
- Sluit de toevoer van gas en elektriciteit zo snel mogelijk af;
- Laat het alarmnummer bellen;
- Ontruim de werkplek;
- Begin met het blussen van de brand;
- Volg aanwijzingen van brandweer en bedrijfshulpverleners op.

19. Signalering

19.1 Verboden

Verboden te roken

Vuur, open vlam en roken verboden

Verboden voor voetgangers

Niet aanraken

Verboden met water te blussen

Geen toegang voor onbevoegden

Geen drinkwater

Verboden voor transportvoertuigen

19.2 Geboden

Hoofdbescherming

Oogbescherming

Gehoorbescherming

Beschermende kleding

Voetbescherming

Adembescherming

Gelaatbescherming

Handbescherming

19.3 Waarschuwingen

Hangende lasten

Gasflessen

Gevaar

Gevaar voor elektrische spanning

Slijpgevaar

Magnetisch veld

Hoge drukspuit

Gevaar voor heet oppervlak

Atex (explosiegevaar)

Industriële transportvoertuigen

Aarding

Overslaande spanning

Lage temperatuur

Laserstraal

19.4 Reddingsmiddelen en evacuatie

EHBO

Vluchtwegen

Ogen spoelen

Uitgang

Veiligheidsdouche

AED

19.5 Brandbestrijding

Blusapparatuur

Telefoon voor
brandalarm

Blusdeken

Brandmelder

Brandbestrijding
Ladder

Blusslang

19.6 Afzettingen

Het treffen van beheersmaatregelen om te voorkomen dat medewerkers geraakt worden door vallende voorwerpen, bewegende objecten en voorkomen van valgevaar.

Op iedere afzetting behoort een aanduiding te zijn aangebracht waarop de gebruiker aangeeft: de naam van de firma, naam beheerder met telefoonnummer, reden afzetting, de datum en tijd (van tot) waarop de afzetting van toepassing is.

Afzetting type A (flexibel):

- Afzetlint, kunststof ketting of oprollint.

Afzetting type B (harde afzetting):

- Deze afzetting kan bestaan uit een leuning, hekwerk, of kunststof afzetting.

Kleurcodering belijningen en markeringen:

- Blauwe belijning, binnen de blauwe belijning dragen verplichte PBM's zoals op de borden met picto's aangegeven is;
- Rood-wit lint: verboden toegang voor onbevoegden, zichtbare risico's zoals heetwerk, hijswerk, graafwerk enz;
- Geel-zwart lint of markering: Streng verboden toegang voor onbevoegden, veelal onzichtbare gevaren zoals asbest-verwerking, röntgenstralen, obstakels en uitstekende hoeken of randen enz;

- Gele belijning ATEX zone, let op trapeuningen zijn veelal ook geel (oude aanduiding);
- Groene onderbroken belijning, vluchtweg aanduiding;
- Rode belijning afbakening blusmiddelen;
- Groene doorgetrokken belijning, route aanduiding rondleidingen.

20. Kantooromgeving

20.1 Risico's op de werkplek

Kasten moeten afsluitbaar zijn en mogen niet te vol zijn of topzwaar (risico eruit vallen/omvallen). Laat laden niet open staan en bewaar dossiers niet buiten een kast. Maak stellingen aan de wand vast. Zet geen voorwerpen boven op kasten.

Voorkom risico's zoals: Losliggende kabels, gladde vloeren, scherpe objecten, glazen deuren/wanden zonder markering en een rommelig trappenhuis. Plaats geen obstakels, zoals dozen, prullenbakken, meubilair en dergelijke in loopwegen. Houd altijd de trapeuning vast.

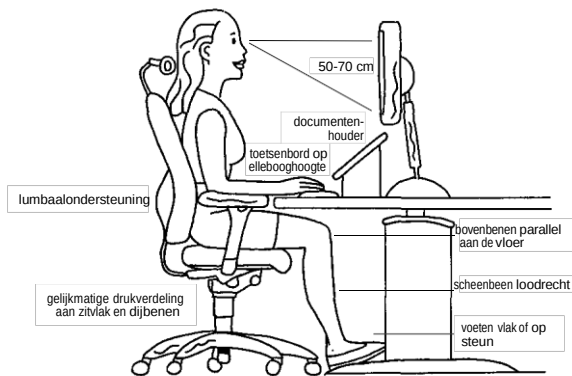
Elektrische spanning: werk bedrading en kabels veilig weg; geen bedrading op tafels of in een loopweg; geen water en elektriciteit bij elkaar.

Voorkom diefstal:

- Sluit kasten af, beheer sleutels;
- Laat geen vertrouwelijke informatie slingeren;
- Berg kostbaarheden, zoals mobiele telefoons, tassen, portable agenda's, laptops, op of stel ze veilig (laptop aan de ketting);
- Voorkom dat ongewenste personen de afdeling kunnen bereiken;
- Print vertrouwelijke documenten via een beveiligde modus op de printer.

20.2 Beeldschermwerk

Het bureau moet ten minste 120 cm breed en 80 cm diep zijn en op de juiste hoogte ingesteld. Vrije voet- en beenruimte onder het bureau. Het beeldscherm moet op ooghoogte staan en op ten minste 50 cm afstand van de ogen. Het moet tevens verstelbaar en kantelbaar zijn. Plaats het haaks op het raam om reflectie te voorkomen. Gebruik donkere letters op een lichte ondergrond om vermoeide ogen te voorkomen. Werkt u langer dan twee uur met een laptop, maak dan gebruik van een verstelbare standaard of dockingstation met vast beeldscherm en gebruik daarnaast een los toetsenbord en muis.

De stoel moet in goede conditie zijn en zitting, hoogte, armleuningen en rugleuning moeten verstelbaar zijn. Gebruik geen vergaderstoelen aan een bureau.

21. Risicomatrix

Potentiële gevolgen				
Categorie	Veiligheid, Gezondheid, Welzijn	Milieu	Reputatie	Financiële gevolgen 1)
0. Nihil	Geen gevolgen.	Geen effecten.	Geen gevolgen.	Geen schade.
1. Licht	EHBO-ongeval. Onwel.	Geringe emissie of schade binnen terreingrenzen.	Geen publieke onrust.	< € 10.000
2. Beperkt	Licht letsel. Tijdelijk aan-gepast werk. Tijdelijke irritaties (niet blijvend).	Lichte overschrijding toelaatbare emissie. Geen blijvende schade buiten terreingrenzen.	Lokale onrust.	€ 10.000 - € 100.000
3. Ernstig	Ernstig letsel (beperkt blijvend). Verzuim.	Overschrijding vergunning. Effect buiten terreingrenzen. Externe klacht.	Regionale onrust.	€ 100.000 - € 500.000
4. Zeer ernstig	Zeer ernstig blijvend letsel. Arbeidsongeschikt. Dode.	Ernstige overschrijding emissie met schade aan milieu. Correctieve maatregelen buiten poort noodzakelijk.	Nationale onrust.	€ 0,5 miljoen - € 10 miljoen
5. Rampzalig	Meerdere doden.	Ernstige ecologische effecten. Grote publieke bezorgdheid en economische schade.	Internationale onrust.	> € 10 miljoen

1) T.b.v. reparatie-, opbrengst-, utilisatie-, beschikbaarheidskosten.

Laag
risico

Score 0 t/m 4; risico behoeft géén vervolgactie.

Middel
risico

Score 9 t/m 27; additionele beheersmaatregelen nodig om risico verder te verminderen of consequenties te beperken.

Potentiële kans op incident met deze gevolgen				
A. Onwaarschijnlijk	B. Zelden	C. Niet vaak	D. Regelmatig	E. Vaak
Nooit eerder van gehoord in industrie (buiten RWE)	Wel eens van gehoord in industrie (buiten RWE)	Wel eens plaatsgevonden binnen RWE	Een tot enkele keren per jaar binnen RWE	Gebeurt enkele malen per jaar Binnen Vestiging/afdeling
10 ⁻⁵ /jaar	10 ⁻³ /jaar	10 ⁻¹ /jaar	1/jaar	10/jaar
0	0	0	0	0
1	2	3	4	15
2	4	18	24	60
9	18	27	72	90
12	24	72	96	120
30	60	90	120	150

Hoog
risico

Score 30 t/m 72; onacceptabel; altijd extra beheersmaatregelen of consequentie reducerende maatregelen implementeren, om het risico tot een lager aanvaardbaar niveau terug te brengen.

Extrem
risico

Score 90 en hoger; absoluut onacceptabel. Geheel herzien.

Noodnummers:

Verschillende lange alarmnummers Verkort bellen met 2222 of 5555 kan alleen vanaf vaste interne toestellen op de **locatie** waar je je bevindt. Bel je met een ander toestel, bijvoorbeeld mobiel, dan moet je de lange nummers gebruiken. Deze verschillen per locatie. Noteer ze daarom allemaal in je mobiel, zodat je ze in nood bij de hand hebt. Hieronder staat het overzicht.

Locatie	Alarmnummer	Alarmnummer	Wacht	Wacht Extern
	Intern toestel	Extern toestel	Intern toestel	toestel
Eemshaven	2222	088-85 36 222	5555	088-85 36 555
GTB	2222	088-85 38 222	5555	088-85 38 555
Moerdijk	2222	088-85 38 222	5555	088-85 38 555
Maasbracht	2222	088-85 39 222	5555	088-85 39 555